Úvod

Participatívny rozpočet mesta Prešov (ďalej len „PR“) je nástroj samosprávy zameraný na podporu aktívneho občianstva, ktorý umožňuje obyvateľom rozhodovať o použití časti rozpočtu mesta na realizáciu komunitne prospešných projektov. **Rok 2024 bol pilotným, teda prvým ročníkom tohto procesu v meste Prešov.**

Legislatívny rámec

Proces PR 2024 je upravený Všeobecným záväzným nariadením mesta Prešov č. 15/2023 o pravidlách participácie v meste Prešov, schváleným v októbri 2023.

Finančný rámec a oprávnené subjekty

Mestské zastupiteľstvo vyčlenilo na cyklus participatívneho rozpočtu **pre rok 2024 finančnú čiastku vo výške 60 000 €,** pričom sumy umožňujúce podporu projektov boli v rozpätí:

- **od 1 000 € (bežné projekty) / 1 700 € (investičné projekty)**
- **do 5 000 € vrátane DPH na jeden projekt**

O podporu sa mohli uchádzať:

- občianske združenia,
- neziskové organizácie,
- spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov so sídlom v meste Prešov,

Každý subjekt mohol predložiť **maximálne jeden návrh projektu** v rámci jedného cyklu.

1. Proces realizácie cyklu PR 2024

Aktivita	Termín
Podávanie návrhov projektov	do 22. 03. 2024
Posúdenie návrhov projektov	do 15. 04. 2024
Doplnenie návrhov	max. do 10. 04. 2024
Zverejnenie projektov na stránke mesta	od 19. 04. 2024
Verejná prezentácia projektov	do 03. 05. 2024
Hlasovanie o projektoch	06. – 10. 05. 2024
Sčítanie hlasov z oboch hlasovaní	do 15. 05. 2024
Vyhodnotenie participatívneho rozpočtu	do 31. 05. 2024
Zazmluvnenie podpory na realizáciu projektov	od 01. 06. 2024
Realizácia projektov	od 01. 06. 2024 do 31. 12. 2024
Vyúčtovanie projektov	max. do 10. 01. 2025
Odovzdanie výstupov po ukončení podpory	10. 01. nasledujúceho roka

Obr. 1. – celkový harmonogram priebehu PR 2024

2. Úvodné verejné stretnutie

- Dátum: **11. december 2023.**
- Miesto: **Klub Wave – centrum nezávislej kultúry, Námestie Kráľovnej pokoja 3, 080 01 Prešov.**
- Účel: Predstavenie pravidiel PR, diskusia s verejnosťou, zodpovedanie otázok.

Obr. 2. – úvodné stretnutie s obyvateľmi a predstavenie pravidiel PR za účasti (zľava) koordinátora PR, Daniela Šoltisa, primátora mesta, Františka Oľhu, vtedajšieho 1. zástupcu primátora, Richarda Drutarovského, vedúceho odboru financií, Radka Lapoša a poslanca MsZ, Richarda Dubovického.

3. Zber návrhov projektov

- Žiadosti o zapojenie sa do procesu PR 2024 bolo možné podávať:
  - poštou,
  - elektronicky (email),
  - osobne v podateľni MsÚ Prešov.
- Finálnemu podaniu projektov zo strany žiadateľov predchádzala aj povinná účasť **v tematických skupinách, ktoré sa priamo týkali predmetných projektov žiadateľov.** Účasť, resp. prerokovanie projektov so zamestnancami MsÚ bola stanovená ako podmienka úspešného podania projektu PR 2024. **Tematické oblasti: kultúra, šport, životné prostredie, sociálne služby.**
- Zloženie tematických skupín bolo zostavené zo zamestnancov MsÚ, ktorí pred podaním projektov žiadateľov ich projekty **odborne schválili, prípadne ich technicky usmernili tak, aby projekt spĺňal podmienky VZN. č. 15/2023 o pravidlách participácie v meste Prešov.**

Zodpovedné osoby a prehľad zasadnutí tematických skupín v rámci cyklu PR 2024:

Tematická oblasť	Kontaktná osoba (MsÚ)	1. stretnutie TS	2. stretnutie TS	Miesto stretnutí
Sociálna oblasť	PhDr. Jana Zakarovská	28. 2. 2024, 14:00 – 16:00	4. 3. 2024, 14:00 – 16:00	Zasadacia miestnosť MsÚ, Jarková 26, sociálny odbor, 2. poschodie
Kultúra	Mgr. Patrícia Zichová	27. 2. 2024, 14:00 – 16:00	4. 3. 2024, 14:00 – 16:00	Zasadacia miestnosť MsÚ, Jarková 24
Životné prostredie	Ing. Martina Lorková	28. 2. 2024, 14:00 – 16:00	5. 3. 2024, 14:00 – 16:00	Zasadacia miestnosť MsÚ, Jarková 24, 3. poschodie
Šport	Bc. Michal Semančík	28. 2. 2024, 14:00 – 16:00	5. 3. 2024, 14:00 – 16:00	28. 2.: Zasadacia miestnosť MsÚ, Jarková 245. 3.: Malá radná sieň, Hlavná 73

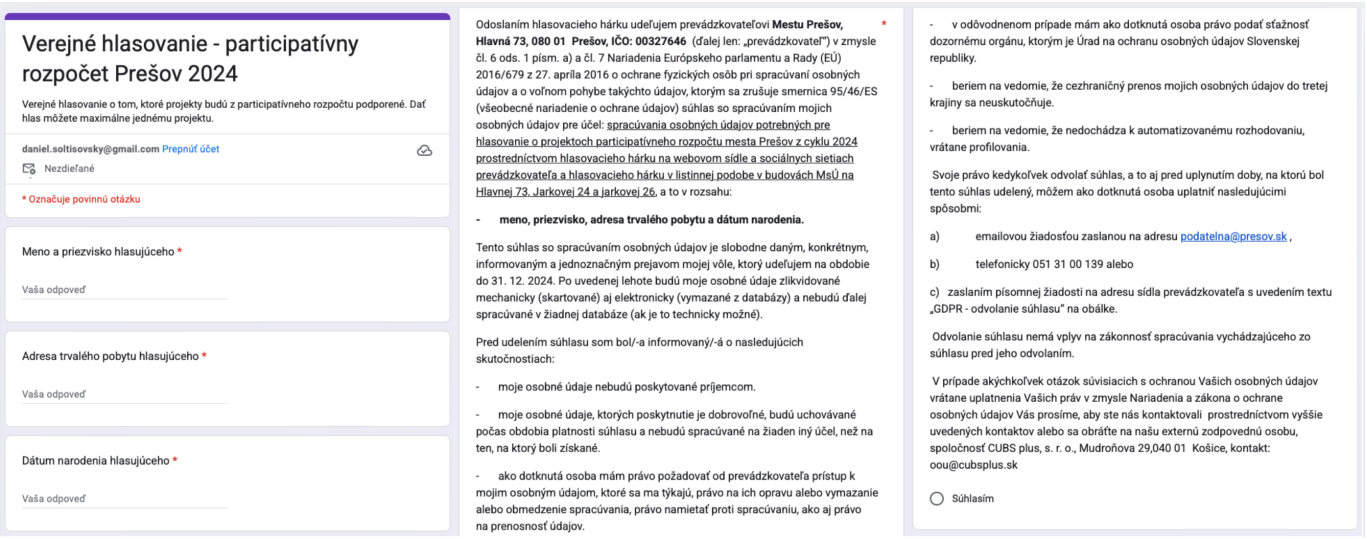
Obr. 3. – zasadnutie tematických skupín z cyklu PR 2024 a zodpovedné osoby za posudok projektov

4. Hodnotenie prihlásených projektov

- Po ukončení stretnutí, ktoré prebiehali formou tematických skupín, kde bola hodnotená realizovateľnosť projektov, prebehlo záverečné hodnotenie splnených podmienok projektov.
- Toto hodnotenie vykonali odborní zamestnanci MsÚ z odboru kultúry, odboru životného prostredia, odboru školstva, kultúry a cestovného ruchu, odboru financií a koordinátor PR (odbor sociálnych služieb do konečného hodnotenia podaných projektov zapojený nebol **pre celkový počet 0 podaných projektov** týkajúcich sa sociálnej oblasti).

5. Verejné hlasovanie

- Dátum: **20. máj – 24. máj 2024**
- Spôsoby hlasovania:
  - **online** – prostredníctvom google formulára,
  - **fyzicky** – hlasovacie hárky na MsÚ.
- Hlasovať mohol každý obyvateľ mesta Prešov nad 18 rokov s trvalým pobytom v meste, **maximálne za jeden projekt**.

Obr. 4. – náhľad do online hlasovacieho formulára o projektoch PR 2024

Mesto Prešov	**Hlasovací hárok:** **Participatívny rozpočet mesta Prešov 2024**

Informácie o hlasujúcej osobe	
Meno a priezvisko	
Adresa trvalého pobytu	
Dátum narodenia	

Projekty participatívneho rozpočtu mesta Prešov z cyklu 2024
(v políčku označeným znakom ☐ zaškrtnite maximálne jeden projekt, ktorý chcete podporiť)

Silvestrovský beh 2024 (Elite League o. z.)	☐
Máme šťavu! - vybudovanie elektrickej prípojky (Priatelia Retro Ihriska o. z.)	☐
Vybudovanie troch TEQ stolov (Teqballová federácia Slovenska o. z.)	☐
Rekonštrukcia trailu SkočkyKočky (SloMBA o. z.)	☐
Komunitná záhrada Grešova – Vajanského (#sompresovcan o. z.)	☐
MOZGOPRANIE - komentované verejné výstavy (QUASAR o. z.)	☐
Fotograf Divald - socha pre Prešovského rodáka (Fotoklub PAF 5, 6 Prešov o. z.)	☐
Inovácia verejných kultúrnych podujatí (Združenie Wave o. z.)	☐
POCITY - písmená v meste (PO.CITY o. z.)	☐

Týmto udeľujem svoj súhlas s nižšie uvedeným (zaškrtnúť) ☐

Odoslaním hlasovacieho hárku udeľujem prevádzkovateľovi Mestu Prešov, Hlavná 73, 080 01 Prešov, IČO: 00327646 (ďalej len: „prevádzkovateľ“) v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. a) a čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) súhlas so spracúvaním mojich osobných údajov

Obr. 5. – náhľad hlasovacieho formulára o projektoch pre fyzické hlasovanie PR 2024

6. Projekty zapojené do verejného hlasovania:

Do verejného hlasovania postúpilo **9 projektov**, ktoré splnili kritériá realizovateľnosti. Ich tematické rozloženie, požadované sumy a základné informácie:

Názov projektu	Žiadateľ	Požadovaná suma	Oblasť
Silvestrovský beh 2024	Elite League o. z.	5 000 €	Šport
Máme šťavu! – elektrická prípojka	Priatelia Retro Ihriska o. z.	4 994,78 €	Kultúra
TEQ športy – 3 multifunkčné stoly	Teqballová federácia Slovenska o. z.	5 000 €	Životné prostredie
Rekonštrukcia trailu SkočkyKočky	Slovenská Mountainbiková Asociácia o. z.	5 000 €	Životné prostredie
Komunitná záhrada Grešova – Vajanského	#sompresovcan o. z.	2 625 €	Životné prostredie
MOZGOPRANIE – komentované výstavy	QUASAR o. z.	3 450 €	Kultúra
Fotograf Divald – socha pre Prešov	Fotoklub PAF 5, 6 o. z.	5 000 €	Kultúra
Inovácia verejných kultúrnych podujatí	Združenie Wave o. z.	5 000 €	Kultúra
POCITY – písmená v meste	PO.CITY o. z.	5 000 €	Kultúra

Obr. 6. – prehľad všetkých projektov, ktoré splnili podmienky PR 2024 a zapojili sa do verejného hlasovania

Silvestrovský beh 2024

Požadovaný príspevok: 5 000 EUR

Žiadateľ: Elite League o. z.

Tematické zaradenie projektu: Športová oblasť

Elite League o. z. žiada od mesta Prešov sumu 5 000 EUR, za ktorú má v pláne zorganizovať 39. ročník Silvestrovského behu. Pod záštitou daného občianskeho združenia túto akciu organizujú druhýkrát.

Ide o beh, ktorý sa minulý rok zaradil medzi najväčšie Silvestrovské behy na Slovensku. Zúčastnili sa ho nielen Prešovčania, ale aj návštevníci z okolitých miest, obcí, či dokonca susedných krajín.

Máme šťavu! - vybudovanie elektrickej prípojky

Požadovaný príspevok: 4 994, 78 EUR

Žiadateľ: Priatelia Retro Ihriska o. z.

Tematické zaradenie projektu: Kultúrna oblasť

O. z. Priatelia Retro Ihriska má v pláne za sumu 4 994, 78 EUR vybudovať elektrickú prípojku pre detské ihrisko na Sekčove, kde pravidelne organizujú rôzne akcie (napr. Sídliskový Športový Festival, Sídlisková Stanovačka, večerné kino a pod.). Ihrisko sa nachádza vo vnútrobloku ul. Dubová a ul. Smreková, Sekčov. Cieľom je plnohodnotne a bez obmedzení realizovať športové, kultúrne, spoločenské a komunitné podujatia.

Ukážte mladým budúcnosť športu, ukážte im TEQ športy! - vybudovanie troch TEQ stolov

Požadovaný príspevok: 5 000 EUR

Žiadateľ: Teqballová federácia Slovenska o. z.

Tematické zaradenie projektu: Životné prostredie

O. z. Teqballová federácia Slovenska chce za sumu 5 000 EUR zaobstarať 3 TEQ stoly. Na takomto multifunkčnom stole, ktorý je koncipovaný aj pre hendikepovaných športovcov, môžu ľudia praktizovať rôzne druhy športu: tzv. teqball, teqis, teqvolejbal, teqpong alebo qatch. Žiadateľ ich má v pláne umiestniť na verejných priestranstvách (medzi ulicami Federátov – Justičná, Delňa, ZŠ Važecká – Šváby). K dispozícii pre Prešovčanov budú nepretržite bez obmedzení.

Rekonštrukcia trailu SkočkyKočky

Požadovaný príspevok: 5 000 EUR

Žiadateľ: Slovenská Mountainbiková Asociácia - SloMBA o. z.

Tematické zaradenie projektu: Životné prostredie

Slovenská Mountainbiková Asociácia o. z. má v pláne za 5 000 EUR zrekonštruovať trate určené na horskú cyklistiku, ktorú nazvali SkočkyKočky. Nachádza sa v mestských lesoch Prešova – Pod Malkovskou Hôrkou. Cesta pre horské bicykle má 1, 5 km a v rámci Prešova je najviac navštevovaná. Cieľom je opraviť trail do takej podoby, aby bol plynulejší a bezpečnejší na prejazd bicyklom. Trať bude prístupná verejnosti nepretržite.

Komunitná záhrada Grešova - Vajanského

Požadovaný príspevok: 2 625 EUR

Žiadateľ: #sompresovcan o. z.

Tematické zaradenie projektu: Životné prostredie

Cieľom o. z. #sompresovcan je za 2 625 EUR poskytnúť dlhodobé zabezpečenie starostlivosti o komunitnú záhradu vo vnútrobloku Grešova 2 – 20 a Vajanského 2, 4, 6. V pláne je zaistiť údržbu zelenej plochy pri bytovkách a skrášliť tak okolie kompostoviska. Udržateľnosť projektu garantuje o. z. na minimálne 3 roky, pričom žiadatelia uvádzajú, že zásahy do komunitnej záhrady budú konzultovať s MsÚ.

MOZGOPRANIE - komentované verejné výstavy

Požadovaný príspevok: 3 450 EUR

Žiadateľ: QUASAR o. z.

Tematické zaradenie projektu: Kultúrna oblasť

O. z. QUASAR má v pláne zorganizovať 7 komentovaných výstav protivojnového kresleného humoru. Cieľom je zlepšiť povedomie o súčasnej situácii ukrajinských občanov žijúcich v Prešove. Projekt tiež podporuje participáciu mimovládnych organizácií, škôl a samosprávy pri kultúrnych podujatiach pre prešovskú verejnosť.

Fotograf Divald - socha pre Prešovského rodáka

Požadovaný príspevok: 5 000 EUR

Žiadateľ: Fotoklub PAF 5, 6 Prešov o. z.

Tematické zaradenie projektu: Kultúrna oblasť

Cieľom projektu o. z. Fotoklub PAF 5, 6, Prešov je vo verejnom priestranstve umiestniť trojrozmernú sochu Karola Divalda s mosadzným bronzovým statívom a fotoaparátom. Pamiatka by mala byť situovaná v priestoroch, kde bol niekedy fotografický ateliér rodiny Divaldovcov (blízko OC Novum). Presné umiestnenie sochy však bude konzultované s MÚ a KPÚ.

Inovácia verejných kultúrnych podujatí - pódium a hľadisko

Požadovaný príspevok: 5 000 EUR

Žiadateľ: Združenie Wave o. z.

Tematické zaradenie projektu: Kultúrna oblasť

Wave o. z. plánuje skvalitniť a zlepšiť kultúrno-komunitný život Prešovčanov v parku pri KC Družba (v jeho átriu a vo verejnom priestore). V pláne majú zakúpiť 12 elevačných pódiových prvkov pre nové exteriérové pódium a vytvoriť aj hľadisko pre divákov. Projektové aktivity zahŕňajú nákup vybavenia, inštaláciu systému a nakoniec samotnú realizáciu bezplatných kultúrnych (hudobných, divadelných, literárnych) podujatí.

POCITY - písmená v meste

Požadovaný príspevok: 5 000 EUR

Žiadateľ: PO.CITY o. z.

Tematické zaradenie projektu: Kultúrna oblasť

Cieľom o. z. PO.CITY je vytvoriť modernú umeleckú inštaláciu, tzv. fotopoint v tvare dvojmetrových, veľkoformátových písmen "POCITY". Projekt je zameraný na spojenie umenia a propagáciu aktuálnych kultúrnych udalostí v meste (napr. festivaly, dni mesta a pod.). Podľa žiadateľa má byť fotopoint začiatkom cesty k novým kultúrnym zážitkom.

7. Výsledky verejného hlasovania

- Výsledky boli zverejnené **27. mája 2024** na oficiálnej webovej stránke mesta.
- Do verejného hlasovania sa zapojilo **596 hlasujúcich ľudí.**
- Z dôvodu nízkeho záujmu o proces PR, resp. nevyčerpania vyhradených zdrojov na to určených **(z vyhradených 60 000 € bolo po vyhodnotení hlasovania zjavné, že bude minutá čiastka maximálne niečo vyše 40 000 €),** boli v ročníku 2024 podporené **všetky zapojené projekty, celkom 9 subjektov.**

Projekt	Počet hlasov
Rekonštrukcia trailu SkočkyKočky	159
Silvestrovský beh 2025	111
Inovácia verejných kultúrnych podujatí	87
POCITY - písmená v meste	64
Fotograf Divald - socha pre rodáka z Prešova	60
Komunitná záhrada Grešova - Vajanského	54
MOZGOPRANIE - komentované verejné výstavy	21
Vybudovanie troch TEQ stolov	21
Máme šťavu! - vybudovanie elektrickej prípojky	19

Obr. 7. – výsledky verejného hlasovania PR 2024 menovite za každý projekt

Záver

Cyklus Participatívneho rozpočtu mesta Prešov za rok 2024 úspešne prebehol v súlade s platným VZN č. 15/2023. Zapojilo sa doň celkom 9 subjektov s 9 rôznymi projektami, avšak 2 projekty žiaľ nebolo možné úspešne ukončiť, a teda 2 subjekty vrátili plné čiastky späť na účet mesta. Išlo o projekty **Fotograf Divald - socha pre Prešovského rodáka (Fotoklub PAF 5, 6 Prešov o. z) a Komunitná záhrada Grešova – Vajanského (#sompresovcan o. z.).**

Projekt *Fotograf Divald – socha pre Prešovského rodáka* nebolo možné dokončiť jednak pre porušenie pravidiel VZN č. 15/2023 v zmysle **nesplnenia časového harmonogramu,** teda žiadateľ by projekt nestihol ukončiť v riadnom termíne do konca kalendárneho roka 2024, **čím by sa narušil nasledujúci cyklus PR 2025 a nebolo by splnené vyúčtovanie do 10. januára 2025,** čo bola povinnosť voči žiadateľom ustanovená VZN č. 15/2023.

Druhým dôvodom neuskutočnenia tohto projektu bola aj finančná náročnosť projektu, kedy projekt **značne prevyšoval čiastku uvedenú predbežnom rozpočte projektu** konzultovanom v tematickej skupine, čím by bolo rovnako porušené VZN č. 15/2023 o maximálnej výške projektu, rovnako by bol vytvorený neoprávnený precedens voči ostatným žiadateľom.

Projekt Komunitná záhrada Grešová – Vajanského nebolo rovnako možné dokončiť, a to pre základný rozpor s pravidlami participácie, kedy bola v lokalite plánovanej realizácie projektu, ktorej predmetom malo byť vytvorenie komunitnej záhrady, **spísaná petícia s desiatkami podpisov rezidentov lokality proti zriadeniu takéhoto projektu.** Projekt PR, proti ktorému komunita v lokalite realizácie spísala nesúhlasnú petíciu, nemohol byť zrealizovaný.

Všetkých zvyšných 7 projektov bolo úspešne zrealizovaných.